

podlaga iz kamenja položena. Žgana pa je dosti boljša od navadne opeke. Zidarju pa je treba vedeti, da je taka opeka težja in manj luknjičasta, da se zna potem ravnavati.

Vojska mišim.

Letošnja rahla zima je tem škodljivcem zelo ugodna. Zato je jim treba povsodi tam, kjer se v večem številu prikažejo, vojsko napovedati. Le skupno delovanje vseh sosesk, kjer se ti škodljivci prikažejo, more jim do živega priti. Zato je treba vse žile napeti, da se ti pogubni glodavci vgonobijo, naj se pobijajo, voda v luknje naliva, z zemeljskim svedom ali hmeljnim železnim kolom luknje v zemljo narejajo, v ktere potem mišaki pocepajo, ali naj se fosforovi ali stribinovi svalki rabijo, se vé da, z vso potrebno sprevidnostjo, da druge koristne živali ali celo ljudje škode ne trpijo, s kratko besedo, naj se vse počne, da se tem škodljivcem do živega pride. Naj nihdo ne misli in se zanaša, češ, bode že mraz, mokrota in megla miši pokončala, vsak naj se vzdigne proti ljutemu sovražniku s krikom: „Smrt mišim!“

Repa konjem.

Kakor krompir, tudi repa ni konjem kaj pridna krma. Za vprežne vole je pa repa dobra krma, zlasti, kadar se poleg repe volom še zadosti krepke krme v primerni množini poklada.

Dopisi.

Iz Maribora. (Slovenci od g. prof. Šumana.) V 2. številu „Slov. Gosp.“ se je pri tiskani vrinola pomota, da je bil Popovič rojen 5. februarja 1705. Krstna knjiga v Vojniku poroča tako: „V februarju 1705, devetega je bil krščen Janez Žiga, zakonski sin očeta Antona Popoviča in žene njegove Marice. Botra sta bila presvitli gospod grof Janez Žiga Schrattpach in Neža Rupnica, udova, (Pozikar), tukajšnji kaplan.“ — Kdor se hoče osvedočiti, da je Pop. v istini rojen v Arclinn, vesnici oddaljenej blizu $\frac{1}{4}$ ure od Vojnika, naj pogleda dotična poročila v Schmutz-ovej knjigi: „Hist. topogr. Lex. v. Steyermark“ pa „Biograph. Nachr.“, koje je spisal Winklern. Izvedel bo tam tudi, da so se sodnijska opravila, pripadajoča grajščini Arclinskej, opravljala v Zalogu pri Žalci, in da je bil ravno v tej dobi lastnik Zaloga grof Schrattpach. Da je Štefan Modrinjak umrl 8. okt. 1827, priča župnijska matica pri sv. Miklavži. Isto tako priča za 7. febr. za smrti den Volkmerjev župnijska matica pri sv. Vrbanu. „Vedež“ je bil prvokrat natisnen l. 1838. Na čelu knjižice, tiskane v bohoričici, berem: Novi vedež za smeh ino časkratenje Slovencev. V Gradci natisnili A. Lejkamovi nasledniki 1838. Na 3. in 4. str. je „opomin“. Na strani 97 in 98 je: „Erklärung einiger Lokalismen . . .“ pa

kazavec“. V mojej knjižici, koje mi je podaril č. g. Miha Lendovšek, manjkajo listi od str. 30 do 43. — Drugi natis, tudi v bohoričici, ima takovo čelo: „Novi vedež za smeh in časkratenje Slovencev. Drugi pobolšan ino povečani natis V Gradci natisnjen s Tancerovimi pismenkami“. 96 strani. Letnice nikjer ni videti. Drugi natis ima menje soli, ko prvi. — G. Matevž Subač, cand. prof. na Dunaji, pa brani rokopis rajnega Jakoba Košarja: „Ti novi vedež. En časkratež za Slovence“. Rokopis je poln ne samo soli, nego tudi „prpra“. Čisto spodaj stoji z malimi črkami zapisano: „Dober mož“, t. j. — Gutmann. Več po priliki v Kresu.“ Dr. Jožef Pajek.

Iz ptujskega okraja. (Okrajni šolski svet.) Bralcem „Slov. Gosp.“ je znano, ka so tako zvani liberalci dne 27. septembra mesca lanskega leta iz skupščine okr. zastopa pobegli, ker so videli, da so v manjini, in zato ne bodo mogli pri volitvi zmagati in spraviti v okrajni šolski svet onih, koje so nameravali. Imeli so namreč na rovaži tri dohtarje: Mihaliča, Breznika in Strafello, dalje na steklo hujskanje vedno pripravnega Piska in „Ehregabe“ po našem Judažgroš — Ferka; tedaj najnevarneje sovražnike našega jezika in ljudstva. Navajeni le samo zapovedavati in kmetski stan strahovati, moral njim je pobeg sicer svojevoljen itak srce stiskavati, kajti eden izmed njih ni se mogel zdržati ter je prav neotesano razžalil naše odlične deželne posestnike kričajoč: Os pauern plaipe paj enkre pflüg. Ker naših takrat ni bilo v dovoljnem številu navzočih, morali so se tudi oni raziti in za mesec dni zopet svoja opravila zapustiti in se skupiti, in takrat njih trud in požrtvovanje ni bilo zapstoj. Gospodje „liberalci“ so sicer zopet pobrali svoja šila, fêgêže in kopita in se zagrozili, ka bodo se, sam večni Bog vé, kam vse, pritožili, in da se pre mora vse zavreči, kar goder bo se brez njih sklenolo.

In res napisal je g. dr. Mihalič dolgo, dolgo proti g. načelniku in celej narodnej stranki kaj sovražno tožbo, koje je podpisal se veda tudi sladki očko Kaiser in od Slovencev v okrajni zastop zvoljena po sili nemčurčeka Vojsk in Šoštarič. Ali v Gradci se je ta, prek in prek strastna pritožba pod klop vrgla, in s tem obveljalo je vse, kar je narodna stranka samostojno sklenila. Kaj se imamo iz tega naučiti? Odgovor: Prvič naj le vselej vsi naši pridejo k seji in naj nijeden nikoli ne izostane, kajti če to storimo, onda bomo tudi brez onih mogli postavno sklepati, to je, kar sklenemo bo obveljalo, če se oni tudi na glavo postavijo. Kmetski glas velja v skupščini ravno toliko kakor postavim Strafellov, nič več pa nič manje, in če je 21 narodnjakov navzočih, se beguncem lehkega srca reče: srečen pot! Drugič, da bodo se svetlemu cesarju vselej zvestim Slovencev vse pravice pripoznale, koje goder uživajo drugi narodi našega cesarstva; tako je po pravem in to je tudi stalna volja cesarjeva. Tret-

jič, da se cesarstvu, veri in našemu narodu protivnej „liberalnej“ svojati strupeni zobovi pipati počinjajo. Govori se, ka še naši liberalci niso zadovoljni s klafuto, po katero so si v Gradec hodili, in da bodo se pre še dalje „švarali“ proti krivicam, koje njim Slovenci posebno pa g. načelnik nanašajo. Naj le! Bomo že zvedeli, kaj bo se njim odgovorilo. Nazadnje še nekaj sicer že mnogokrat povedanega: Svetli cesar pripoznali so vsem narodom jednake pravice, kajti vsi morajo jednako dače plačevati; Nemei pa, ali ne vsi, — kajti mnogo njih, postavim Tirolci, Gorno-avstrijci veliki del gorno-štajerskih kmetov in še drugi, želijo tudi nam vse od cesarja pripoznane pravice, — ampak le samo oni, ki se za „liberalce“ imajo, to je ti isti, ki sami ničesar ne verjejo, in bi tudi našim kmetom sv. vero radi vzeli, in njihovi pomagači, grdobni nemškutarji, protivijo se s vso silo proti ravnopravnosti Slovencev, in bi nas radi narodno zaдушili; v ta namen so posebno s tistim „šulferrajnom“ počeli rogoviliti, z Judaževimi groši učitelje kvarjati in proti Slovincem hujskati, poštene narodnjake črniti, posebno duhovni stan, ki njim je najhuji trn v peti. In itak najde se tu pa tam kak kratkovidnež, ki take baže ljudem v past gre, če ga sladko nagovorijo, liter vina plačajo, in ga hvalijo, ka pre dobro nemški vé. Ljubi Bog sveti! smili se čez vse, in daj tudi takim norcem pameti!

Iz Šalovec. Naš sedanjí občinski predstojnik toži prejšnjega predstojnika J. K. zaradi neke opeke in apna, ki jo je J. K. baje prodal in denarje v svoj prid obrnil. Bila je preiskava, pa J. K. niso obsodili, ker je nekriv. Sedanjí predstojnik, kakor je tudi sam obstal, je apno od J. K. kupil in to znal, da je občinsko blago. Če je J. K. kriv tatvine, je predstojnik sokrivež. Kaj pa potem hoče? Tožbo sta Središki Zobovič in sedanjí predstojnik skovala in nekterim odbornikom podpisati dala, ki so le mislili, da za neko cesto podpisujejo. Tožba se je pa napravila, ker je dopisnik iz Šalovec sedanjemu županu že večkrat resnico povedal in ker omenjeni župan krivo misli, da je J. K. dopisom začetnik. Svetovali bi poprek Šalovskim odbornikom, naj zasukanega Zoboviča odpravijo in dobro pogledajo, kaj bodo drugokrat podpisali. Taki kuharji, kakor Zobovič, za Šalovčane dobre župe kuhali ne bodo. To pa obečamo, da ne bomo mirovali, ampak brez obzira po nemškutarjih in po Zoboviči in njegovih pokroviteljih udrihali, dokler nam bodo, kakor do sedaj, dajali toliko povodov in uzrokov.

R.

Iz Celja. (Posojilnica) je sledečo poročilo na posestnike svojega delokroga razposlala, katero mi zaradi splošne važnosti s tem v javnost spravimo. „Pretečeno leto se je ustanovila tukaj v Celji Posojilnica, to je neko društvo, katero ima po postavi pravico, da sme sprejemati bodisi že od kogarkoli denarje v shrambo in sicer proti obrestim, ki pa sme tudi denar izposojevati, toda

le samo svojim društvenikom. Da postaneš društvenik ali ud posojilnice, da ti sme toraj posojilnica denar dati na posodo, je treba, da vzameš vsaj en opravljeni delež posojilnice za 10 gold. in da vplačaš 2 fl. vstopnine. Onih 10 fl. ostane tvoja lastnina, od njih se ti plača petprocentnih obresti na leto in ta znesek se ti povrne, če stopiš iz društva. Ona 2 fl. vstopnine pa zapadeta ter se prištejeta posojilnični zalogi. Za tega voljo vsakdo, ki je že od posojilnice denarjev na posodo dobil in je postal njeni ud, najboljše stori, da onih 10 fl. več ne tirja nazaj, da toraj iz društva ne izstopi, kajti če bi hotel pozneje zopet pristopiti in prositi za posojilo, bi moral vnovič 2 fl. vstopnine plačati. Kdor je pa postal enkrat ud posojilnice z 10 fl. in je vplačal 2 fl. vstopnine, ima pravico, večkrat na podlagi onega vplačanega zneska tirjati posojilo. Ker so pri današnjih denarnih stiskah tudi boljši posestniki včasih prisiljeni, da si morajo denarjev iskati na posodo, in ker posojilnica takim svojim udom, ki so že dalje časa njeni društveniki, ako ob enem z drugimi prosijo za posojilo, ki so še le pristopili v društvo, pri enakih razmerah rajše denar izposojuje — bi bilo pač dobro, da vsak posestnik ali obrtnik, če le zmore 12 fl., precej temu društvu pristopi in da ostane do tistega časa, kedar mu bo treba denarjev iskati na posodo. Denar se posojuje na osebni kredit, s tem, da dolžno pismo podpišeta tudi 2 zanesljiva poroka. Posojila potem ni treba vkuziževati ali intabulirati. Če zdaj pomisliš, koliko stroškov stane cenitev zemljišč, kedar hočeš denarjev imeti od hranilnice ali šparkase, koliko stroškov te prizadene vknjiževanje ali intabuliranje posojila, koliko zopet, da se ti dolg izbriše iz zemljiščne knjige, pač lahko sprevidiš, da še vedno boljše in ceneje shajaš, vsaj prve 4 ali 5 let, če pri posojilnici za posojilo tudi 7 procentov plačuješ, kakor pa če se mora zemljišče po sodnijski poti ceniti in se mora potem dolg intabulirati. Kdor toraj posojilo nagloma potrebuje, pa ga ne misli obdržati na več let, boljše stori, če se zauj obrne do posojilnice; kdor pa potrebuje posojilo na več kakor 5 let, ta naj prosí zanj pri hranilnici. (Konec prih.)

Iz Celja. (Odgovor.) Popotnik se je začudil čez izjavo v zadnjem listu „Slov. Gosp.“ vsled ktere se pet učiteljev za ustanovitelje Popotnikove razglašá in ob enem slovesno naznanja, da niso več v nobeni dotiki s tem listom in da hočejo Učit. Tovariša podpirati. — Kdor hoče kot ustanovitelj kakega lista veljati, ta mora imeti za to sredstva, t. j. denar in pa zadosti spretno pero. Kar se prvega tiče, niso dali ti gg. do zdaj še krajcarja v Popotnikovo torbico razun enega, ki je bil pol leta naročnik in plačal 1 fl. 50 kr., kar se tiče pa družega, je moral založnik razun treh vse rokopise od prvega do zadnjega, kolikor jih je do zdaj „Pop.“ prinesel, pred natisom popravljati in piliti. Koliko in kaj je vsak teh gg.

za „Pop.“ napisal, to spričuje „Pop.“ sam in jeden še čerkice pisal ni. — Dalje pa bi morali ti g. g., če so res vstanovitelji, to dotičnim oblastnikom naznaniti, kakor tiskovna postava zahteva. Kje so to naznanili? Ali ne nosi Popotnik z vsakim listom svoje postavne firme seboj? Zakaj niso protestirali zoper firmo? — Ko bi bilo res vse le na teh gg. ležeče, Popotnik bi ne bil zagledal nikdar belega dne. — Da Uč. Tovarišu svojo podpora obetajo, je popolnoma prav in „Pop.“ „Tovarišu“ tega ne zavida, pač pa znabiti ta podpora ne bo mnogo večja, kakor je bila ona v znani basni: Gad in belouška. — Konečno pa: K čemu je bilo treba vse to med svet raztrobiti? Ali so res spisi teh gg. tollke važnosti, da more ves slovenski svet to vedeti? Ali so hoteli, da jih Popotnikovi sodelovalci in naročniki posnemajo?

Popotnikovo založništvo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažnejša novica je odgovor ministra Pražaka na ugovarjanje nemčurja in kranjskega grofa Taufereja v državnem zboru: minister pravi, da je kot najvišji nadzorovalni oblastnik plem. Waserja, podučil, kako se ima vesti zastran slovenskih vlog, ter da se ima zaprepj ravnati po ministerski naredbi od 15. oktobra 1881, ter rabiti slovenske tiskovine. Naši poslanci so z odgovorom zadovoljni, ako še minister odpravi nepovoljne nam Slovcem določbe iz 1862, 1866 in 1867, ter zaukaže takoj uvesti slovenske tiskovine, kar je plem. Waser nedavno odložil še za eno leto. Sploh pa Slovenci vidimo, kako se nam je za vsako piko narodne jednako-pravnosti v sodnijah boriti. — Naši in ogerski poslanci sešli so se na Dunaji, da dovolijo 8 milijonov goldinarjev, potrebnih za vojsko v Dalmaciji, Hercegovini in Bosni. Utegne pa še premalo biti, kajti število vstašev se množi. Listi dunajski pravijo, da jih je 15.000, med temi 5000 Črnogorcev. Na jugu od Sarajeva strežejo nad Fokoš prodreti do srbske meje in našo vojsko v Plevljah nastanjeno odrezati; od 16.—26. januarja štejejo vladni listi 8 bojev, mrtvih je uže več oficirjev in vojakov; iz Metkoviča poročajo, da se okolo Bileka, Stolca in Gačke vršijo srditi boji vsak den, v jednom boji palo je baje 100 vstašev, v Metkovič pripeljanih je 40 ranjenih vojakov. Dalje poroča dnes „Grazer Zeitung“ kako je 26. in 27. jan. generalmajor Czveits iz Mostara in Nevesinij nad Luke v Glavatičevo do Naretve prodrl z 2 bataljonoma 3. regimeta in 26. lovskim bataljonom in 1 gorsko baterijo, trčil na 1000 vstašev, ki so močno streljali in se potem umaknili; drugi den so pa naši vojaki šli nazaj, nadlajtnant Urban je mrtev, nekoliko vojakov ranjenih; dne 30. jan. bil je boj pri Koritu, vstaši so se umaknili nazaj črez črnogorsko mejo. — Državnega

zboru odsek železniški je vladi priporočil staviti železnico od Celja do Spodnjega Drauberga. Vlada je voljna rodbine k vojakom pozvanih rezervistov iz državne blagajnice podpirati. Sprva bode le najmlajše letnike sklicavalo pod orožje. Postava za novi davek od poslopj je bil sprejet. — V ogerskem državnem zboru so magjarski poslanci nemške Saxe hudo napali, ker trpijo, da pri njih rogovili „Deutscher Schulverein“, ter so Nemce zvali „magjarožreče“. Nemci so odgovarjali, da hočejo Magjari vse druge narode požreti, v Budimpešti je 120.000 Nemcev brez nemških šol. (Oho! da se 120.000 Slovcem koroškim jednako godi, to pa je Nemcem liberalcem prav.)

Vnanje države. Francoski Jud Gambetta je propal v zbornici poslancev, ki se tega glavača bojijo, ter odstopil; komaj 72 dni je trebalo, da se ga je Francoska naveličala, novo ministerstvo je sestavil Freicinet in vanj sprejel Say-ja in Ferry-ja, kojih slednji je Jud prvi pa blapec Judov Rothschildov, ki so na borzi ravno te dni uničili denarstvenega nasprotnika Bontouxa. Ta je zgubil vse denarje in vsi njegovi okolo 30 milijonov frank. Jud Rothschild je zmagal po silnih zvijačah. — Nemški cesar ljubi Bismarka in čisla toliko, da mu hoče sedaj podeliti čast in naslov vojvode Lauenburškega. — Ruske novine poročajo, da so Bolgari močno razburjeni, ker se bojijo prodiranja avstrijske vojske v Solnu, zato nabirajo prostovolcev bosenskim in hercegovskim vstašem v pomoč. — Srbska vlada je prepovedala za hercegovske vstaše nabirati denarjev. — Črnogorski knez je ukazal kordon postaviti kraj avstrijske meje. — Egiptovski narodnjaki hočejo iztirati vse tujce, Angleže, Francoze, Italijane in Nemce. — Italijanski rovarji pod Garibaldiem rovljejo zopet marljivo zoper Avstrijo; vlada jim pa skoz prste gleda. — Turški sultan in nemški cesar postala sta prijatelja in si drug drugemu pošiljata ordne. — V severni Ameriki obsodili so k smrti morileca Guiteauja, ki je predsednika republike, Garfielda, lani bil tako obstrelil, da je ta po strahovitem trpljenji moral umreti.

Za poduk in kratek čas.

Iz potne torbice.

V. V Brežicah sem ostal četeri dni in se radovol v majhnem slovenskem mestu, ktero po pravici slovensko imenujemo. Med tem sva napravila s prijateljem tadi izlet na bližnjo Hrovaško k „Fabriki“ ali Savskemu marofu, kjer kvas delajo. Tudi takrat sem hodil prek Sotle, pa kako sem se začudil, ko tudi tu nisem nobenega Nemca našel, da bi bila saj malo opravičena „deutsche Sottl“. Mislil sem si, menda so pod vodo pa se le včasih nad vodo prikažejo. V Brežicah pravijo: če se krapavca zeseka in v ogenj vrže, nastane iz nje coprnca; če se drska in naenkrat obstoji, je znamenje, da je coprnca blizu. Kdor na praz-